

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Miljørapport for standardvilkårs- bekendtgørelsen

Miljø og Produktion
J.nr. 2025-66848
Den 29. juni 2026

Indhold

1.	Ikke teknisk resumé	5
2.	Planens hovedformål og indhold	6
2.1	Hovedformål og indhold	6
2.2	Denne miljørapport	7
3.	Standardvilkårsbekendt-gørelsen	9
3.1	Den nye bekendtgørelse	9
3.1.1	Ændringer som led i implementering af ændring af direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (IE-direktivet)	9
3.1.1.1	Miljøledelse artikel 14 a	9
3.1.1.2	Årsrapport artikel 14, stk. 1 andet afsnit, litra d	10
3.1.1.3	Vurdering af overholdelse artikel 15 a	10
3.1.2	Ændringer af standardvilkår for krematorier	10
3.2	Den eksisterende bekendtgørelse	11
4.	Forhold til anden lovgivning	13
4.1	IE-direktivet	13
4.2	Miljøbeskyttelsesloven og godkendelsesbekendtgørelsen	13
4.3	Miljøvurderingsloven	14
4.4	Planloven	15
4.5	Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet	15
4.6	Affaldsrammedirektivet	16
4.7	Luftkvalitetsdirektivet, NEC-direktivet og Gøteborg Protokollen samt LRTAP-konventionen	16
4.8	Vandrammedirektivet, grundvandsdirektivet, havstrategidirektivet og direktivet om skaldyrvande	17
4.9	Miljøtilsynsbekendtgørelsen	18
5.	Nuværende natur- og miljøtilstand og alternativ	19
5.1	Tilstand	19
5.1.1	Vandløb, søer, kystområder og grundvand	19
5.1.2	Havområder	20
5.1.3	Naturområder	20
5.1.4	Jord	20
5.1.5	Luftkvalitet	21
5.2	Alternativ	21
6.	Miljøforhold der kan blive væsentligt berørt	23
6.1	Biologisk mangfoldighed samt flora og fauna	23
6.1.1	Gældende standardvilkårsbekendtgørelse	23
6.1.2	Foreslåede ændringer til standardvilkårsbekendtgørelsen	24
6.2	Befolkning og menneskers sundhed samt luft	24
6.2.1	Gældende standardvilkårsbekendtgørelse	24
6.2.2	Foreslåede ændringer til standardvilkårsbekendtgørelsen	25
6.3	Overflade- og grundvand samt jord	25

6.3.1	Gældende standardvilkårsbekendtgørelse	25
6.3.2	Foreslåede ændringer til standardvilkårsbekendtgørelsen	26
7.	Miljøproblemer og miljømål	27
7.1	Biologisk mangfoldighed samt flora og fauna	27
7.2	Luftkvalitet	27
7.3	Overflade- og grundvand samt jord	28
8.	Planens indvirkning på miljøet	30
8.1	Biologisk mangfoldighed samt flora og fauna	31
8.2	Befolkning og menneskers sundhed samt luft	31
8.3	Overflade- og grundvand samt jord	31
9.	Miljøvurdering	33
9.1	Prioritering, valg og metode	33
9.2	Overvågning	34

1. Ikke teknisk resumé

Som følge af implementering af ændring af direktivet om industrielle emissioner i 2024 er det nødvendigt at ændre bekendtgørelsen om standardvilkår. Det følger af miljøvurderingsloven, at der skal gennemføres en miljøvurdering i forbindelse med udarbejdelsen af visse planer og programmer, før de vedtages. Gennemførelse af en miljøvurdering har til formål at sikre et tilstrækkeligt hensyn til miljøet og inddragelse af offentligheden. En bekendtgørelse og dele af en bekendtgørelse kan anses som en plan eller et program efter miljøvurderingslovens regler.

Miljøstyrelsen har vurderet, at de foreslåede ændringer af standardvilkårsbekendtgørelsen er omfattet af kravet om miljøvurdering. Det gælder kravene for korn- og foderstofvirksomheder omfattet af listepunkt 6.4 b ii) -9 "Foderstofvirksomheder" på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1.

Standardvilkårsbekendtgørelsen som helhed er ikke tidligere miljøvurderet, hvorfor denne miljøvurdering også omfatter en "efterfølgende" miljøvurdering af den eksisterende bekendtgørelse samt ændringer som følge af revision af IE-direktivet og ændringer for krematorieanlæg på listepunkt J 202. Bekendtgørelsen skal miljøvurderes efter miljøvurderingsloven, LBK nr. 4 af 03/01/2023.

En miljøvurdering af en allerede gennemført plan (her standardvilkårsbekendtgørelsen), også kaldet en efterfølgende miljøvurdering, er en proces, hvor man vurderer de miljømæssige konsekvenser af en plan, der allerede er vedtaget og implementeret. Dette gøres for at sikre, at tidligere beslutninger ikke har haft uforudsete eller uacceptable miljøpåvirkninger, og for at lære af erfaringerne til fremtidige planlægningsprocesser. Det er miljøstyrelsens vurdering, at de oprindelige formål med etablering af standardvilkår og standardvilkårsbekendtgørelsen har opfyldt formålene og haft den ønskede effekt, herunder også medvirket til en forbedret miljøbeskyttelse og til ensartethed i afgørelser truffet jf. standardvilkårsbekendtgørelsen.

Korn- og foderstofvirksomheder omfattet af listepunkt 6.4 b ii) -9 i godkendelsesbekendtgørelsen er omfattet af EU's direktiv for industrielle emissioner, som blev revideret i 2024, og alle ændringer skal implementeres i dansk lovgivning senest 1. juli 2026, herunder affødte ændringer i standardvilkårsbekendtgørelsen. For de omfattede korn- og foderstofvirksomheder er det primært en række krav til miljøledelsessystem, som udvides, men også bestemmelser for vurdering af overholdelse af emissionsgrænseværdier. Det er miljøstyrelsens vurdering, at ændringerne kan foretages uden, at beskyttelsesniveauet sænkes.

De foreslåede ændringer omfatter også mulighed for, at krematorier kan udskifte eksisterende gas- og olieopvarmede krematorieovne med elektriske krematorieovne, samt ændring af overvågning ("midlingstid") for kulmonoxid. Det er miljøstyrelsens vurdering, at ændringerne kan foretages uden, at beskyttelsesniveauet sænkes.

De foreslåede ændringer vurderes ikke at medføre negative konsekvenser for miljøet.

2. Planens hovedformål og indhold

EU-Kommissionen har offentliggjort Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald. Revideringen har til formål at reducere agroindustrielle anlægs miljøskadelige forurening gennem en modernisering af direktivet, i overensstemmelse med EU's Grønne Pagt, der har fastlagt et mål om at opnå et forureningsfrit miljø i 2050.

Direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner ("IED") regulerer miljøvirkningerne af ca. 52000 af Europas store industrianlæg og husdyrbrug ("agroindustrielle anlæg") med højt forureningspotentiale på en integreret måde for hver enkelt sektor. Der er ca. 2400 danske industrielle anlæg, der er omfattet af det nuværende IE-direktiv. Af de 2400 er 1750 husdyrbrug (svine og fjerkræ), mens de resterende 650, er industrivirksomheder. Ændringsdirektivet betyder, at der i standardvilkårsbekendtgørelsen skal ske ændringer i standardvilkår for korn- og foderstofvirksomheder omfattet af listepunkt 6.4 b ii) -9 Foderstofvirksomheder på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1.

Krematorier i Danmark har et ønske om at erstatte oliedrevne ovne med eldrevne, som vurderes at være mere miljø- og klimavenlige da NO_x og CO₂ udledningen mindskes.

Der har forud for udarbejdelsen af indeværende miljørapport været foretaget en afgrænsning af, hvilket forhold der skal indgå i miljørapporten, hvor relevante myndigheder har haft mulighed for at levere input til emner, som efter myndighedernes opfattelse bør medtages i miljørapporten. Dette har resulteret i hørings svar fra Københavns Kommune, Slagelse Kommune og Vordingborg Kommune. Slagelse Kommune er enig i Miljøstyrelsens vurderinger. Vordingborg Kommune har ingen bemærkninger. Hørings svaret fra Københavns Kommune omfatter ikke bemærkninger til afgrænsningen.

2.1 Hovedformål og indhold

Bekendtgørelse nr. 2079 af 15/11/2021 om standardvilkår i godkendelse af listevirksomhed (herefter standardvilkårsbekendtgørelsen) skal ændres som led i implementering af ændring af direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner¹ (IE-direktivet). Ændringsdirektivet skal gennemføres senest 1. juli 2026.

Det ændrede IE-direktiv indeholder en række nye forpligtelser til operatører af industrielle anlæg, herunder pligt til at have et miljøledelsessystem, harmonisering af emissionsudledning gennem fastsættelsen af lavest mulige emissionsgrænseværdier i miljøgodkendelser, samt overholdelse heraf, udarbejdelse af en omstillingsplan med fokus på mål for ressourceeffektivitet, cirkulær økonomi, dekarbonisering og energieffektivitet samt fremme af offentlighedens adgang til information om anlæggenes miljøpræstationer.

Standardvilkårsbekendtgørelsen fastsætter standardvilkår ved miljøgodkendelse efter bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed for virksomheder omfattet af bilagene til standardvilkårsbekendtgørelsen. Der er ca. 4000 virksomheder omfattet af standardvilkår.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv (EU) 2024/1785

Bekendtgørelsen omfatter alt overvejende listepunkter opført på godkendelsesbekendtgørelsen bilag 2, men også to listepunkter på nævnte bekendtgørelses bilag 1, listepunkt 6.4 b ii) -9 Foderstofvirksomheder (listepunkt) og listepunkt 6.10 Virksomheder der udfører beskyttelse af træ og træprodukter med kemikalier. Standardvilkårene for bilag 1-listepunktet 6.10 berøres ikke af direktivændringerne, idet der ikke er overført BAT-konklusioner til bekendtgørelsen.

Listevirksomheder på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 svarer til IE-direktivets annex 1, hvorfor disse listevirksomheder reguleres i overensstemmelse med IE-direktivet. I modsætning hertil er listevirksomheder på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 2 omfattet af et forenklet og nationalt godkendelsessystem.

I 2021 blev en række, men ikke alle, af BAT-konklusionerne for listepunkt 6.4 b ii) -9 omsat til standardvilkår og overført til standardvilkårsbekendtgørelsen heriblandt BAT-konklusioner om miljøledelse, hvorfor det er nødvendigt at ændre og tilpasse standardvilkårene om miljøledelse i overensstemmelse med ændringsdirektivet, som omfatter et minimumskrav til miljøledelse offentliggørelse på internettet, regelmæssig intern audit og eksterne revision. Herudover skal standardvilkår om overholdelse af emissionsgrænseværdier ligeledes ændres. Der er i Danmark ca. 8 korn- og foderstofvirksomheder omfattet af listepunkt 6.4 b ii) -9.

Udover ændringer som følge af ændringsdirektivet planlægges det at ændre temperaturkravet i efterforbrændingskammeret for elektrisk opvarmede krematorieovne i standardvilkårsbekendtgørelsens bilag 1, afsnit 14 Krematorier. Standardvilkårene er ikke gældende for krematorier til dyr. Krematorier er opført på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 2, listepunkt J 202 og dermed omfattet af nationale regler om godkendelsespligt og ikke omfattet af IE-direktivet. Der er i Danmark 20 Krematorier omfattet af standardvilkår i Danmark.

Temperaturkravet sænkes fra 800° C til 750° C. Ændring af temperaturkravet skal sikre, at eksisterende krematorieovne kan udskifte til elektriske krematorieovne. Endvidere foreslås for alle krematorieovne, uanset brændsel, en ændring af den gældende 2-minutters CO grænseværdi til en 10-minutters grænseværdi.

2.2 Denne miljørapport

Med denne rapport gennemføres en miljøvurdering af standardvilkårsbekendtgørelsen efter reglerne i lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (LBK nr. 4 af 03/01/2023).

Standardvilkårsbekendtgørelsen som helhed er ikke tidligere miljøvurderet, hvorfor denne miljøvurdering omfatter hele bekendtgørelsen samt ændringer som følge af revision af IE-direktivet. Bekendtgørelsen skal miljøvurderes efter miljøvurderingsloven, LBK nr. 4 af 03/01/2023.

En miljøvurdering af en allerede gennemført plan (her standardvilkårsbekendtgørelsen), også kaldet en efterfølgende miljøvurdering, er en proces, hvor man vurderer de miljømæssige konsekvenser af en plan, der allerede er vedtaget og implementeret. Dette gøres for at sikre, at tidligere beslutninger ikke har haft uforudsete eller uacceptable miljøpåvirkninger, og for at lære af erfaringerne til fremtidige planlægningsprocesser.

Miljøvurderingslovens miljøbegreb er meget bredt og omfattende, og omfatter biologisk mangfoldighed, befolkning, menneskers sundhed, fauna, flora, jordbund, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser, samt arkitektonisk og arkæologisk arv, landskab og deres indbyrdes forhold.

Miljøstyrelsen har afgrænset hvilke emner, der vurderes at kunne blive påvirket væsentligt af den gældende standardvilkårsbekendtgørelse og ændringerne hertil.

De afgrænsede miljøemner omfatter:

- Biologisk mangfoldighed samt flora og fauna
- Befolkning og menneskers sundhed samt luft
- Overflade- og grundvand samt jord

I forbindelse med forberedelsen af ændringer af standardvilkårsbekendtgørelsen har Miljøstyrelsen haft udkast til afgrænsningsnotat for miljøvurderingen i høring i henhold til miljøvurderingslovens § 32. Høringsperioden forløb fra den 10. juli til den 1. september 2025 for eksterne berørte myndigheder. Københavns Kommune fremsendte skriftlige kommentarer som dog ikke er relevante for afgrænsningen. Indkomne kommentarer har derfor ikke givet anledning til ændringer.

3. Standardvilkårsbekendtgørelsen

3.1 Den nye bekendtgørelse

Miljøstyrelsen planlægger at udstede en ny standardvilkårsbekendtgørelse med udgangspunkt i den gældende bekendtgørelse nr. 2079 af 15. november 2021 om standardvilkår i godkendelse af listevirksomhed med følgende ændringer:

3.1.1 Ændringer som led i implementering af ændring af direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner² (IE-direktivet)

Ændringer som led i implementering af ændringsdirektivet omfatter alene listepunkt 6.4 b ii) -9 Foderstofvirksomheder i afsnit 28A og 28B på hhv. bilag 2 og bilag 3 til bekendtgørelsen.

I 2021 blev en række, men ikke alle, af BAT-konklusionerne for listepunkt 6.4 b ii) -9 omsat til standardvilkår og overført til standardvilkårsbekendtgørelsen. BAT-konklusionen for korn- og foderstof indgår i BAT-konklusionen for fødevarer, drikkevarer og mælk, som blev offentliggjort den 4. december 2019.

Der blev blandt andet overført BAT-konklusioner om miljøledelse og emissionsgrænseværdier for støv. De fremgår henholdsvis af standardvilkår 5-11 og vilkår 27. Som led i implementering af ændringsdirektivet er det derfor nødvendigt at ændre og tilpasse standardvilkårene om miljøledelse i overensstemmelse med ændringsdirektivet, som omfatter et minimumskrav til miljøledelse offentliggørelse på internettet, regelmæssig intern audit og eksterne revision. Herudover skal standardvilkår om overholdelse af emissionsgrænseværdier ligeledes ændres.

3.1.1.1 Miljøledelse artikel 14 a

Det revidere direktivs artikel 14 a omhandler udvikling og indførelse af et miljøledelsessystem og omfatter minimumskrav til indhold af miljøledelsessystemet, offentliggørelse på internettet, regelmæssig intern audit og eksterne revision mindst hvert tredje år af et overensstemmelsesvurderingsorgan, der er akkrediteret i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 765/2008, eller af en miljøverifikator, der er akkrediteret eller har licens som fastsat i artikel 2, nr. 20), i forordning (EF) nr. 1221/2009. Det følger af det reviderede IE-direktiv at Kommissionen forventes senest den 31. december 2025 at vedtage en gennemførelsesretsakt om, hvilke dele af miljøledelsessystemet (oplysninger) der skal offentliggøres. Kommissionen har imidlertid den 28. maj 2025 oplyst, at den påtænkte gennemførelsesretsakt ikke er prioriteret og forventes at indgå i en omnibus på miljøområdet.

Minimumskravet i artikel 14 a skal suppleres med krav til miljøledelse i relevante BAT-konklusioner, som forventes implementeret i godkendelsesbekendtgørelsen, hvorefter myndigheden skal fastsætte vilkår herom i miljøgodkendelser og ved revurdering af disse.

Da standardvilkårsbekendtgørelsen som nævnt indeholder vilkår til miljøledelse i overensstemmelse med BAT-konklusionen for korn og foderstof, er det mest hensigtsmæssigt at disse

² Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv (EU) 2024/1785

vilkår suppleres med relevante krav jf. artikel 14 a, stk. 2, så de fleste af kravene til miljøledelse samles i standardvilkårsbekendtgørelsen.

Det betyder, at standardvilkår 9 i) om målbare miljømål skal suppleres med krav om forebyggelse eller reduktion i anvendelsen eller emissionerne af farlige stoffer. Herudover tilføjes krav om en fortegnelse over de farlige stoffer, der findes på eller udledes fra anlægget som stoffer, som bestanddele i andre stoffer eller i blandinger, og en risikovurdering af sådanne stoffers indvirkning på menneskers sundhed og miljøet samt en analyse af mulighederne for at erstatte dem med sikrere alternativer eller reducere deres anvendelse eller emissioner. Jf. artikel 12 a, stk. 2 skal der tillige for anlæg, der er omfattet af forpligtelsen til at foretage energisyn eller gennemføre et energiledelsessystem i henhold til artikel 8 i direktiv 2012/27/EU, medtages resultaterne af dette syn eller gennemførelsen af energiledelsessystemet i og af foranstaltningerne til gennemførelse af anbefalingerne heri. Dette krav fastlægges i bekendtgørelsen ved et såkaldt "klammevilkår", hvor myndigheden skal anvende vilkåret, når det er relevant.

Endvidere suppleres bekendtgørelsen med det nye krav om ekstern revision mindst hvert tredje år af et overensstemmelsesvurderingsorgan (art. 14 a, stk. 4), hvorfor standardvilkår 7, 8, 54 og 55 om intern og ekstern audit må tilpasses. For helhedens skyld findes det formålstjenligt at kravet om, at dele af miljøledelsessystemet skal offentliggøres i overensstemmelse med Kommissionens gennemførelsesretsakt, også fastlægges ved et standardvilkår.

3.1.1.2 Årsrapport artikel 14, stk. 1 andet afsnit, litra d

Direktivændringen indeholder et nyt krav til allerede gældende krav om årsrapport, jf. art. 14, stk. 1 andet afsnit, litra d. Årsrapporten skal jf. nævnte artikel tilføjes information om fremskridt hen imod opfyldelse af de miljøpolitiske mål, der er en del af miljøledelsessystemet. I dag indeholder standardvilkårsbekendtgørelsen vilkår til årsrapporten, jf. det gældende direktivs artikel 14, stk. 1, hvorfor det er hensigtsmæssigt at standardvilkår om årsrapport suppleres med den nævnte ændring.

3.1.1.3 Vurdering af overholdelse artikel 15 a

Det følger af ændringsdirektivets artikel 15 a, stk. 1, at med henblik på at vurdere, om emissionsgrænseværdierne overholdes under normale driftsbetingelser i overensstemmelse med artikel 14, stk. 1, litra h), må korrektionen af målingerne til bestemmelse af de validerede gennemsnitlige emissionsværdier ikke overstige målemetodens måleusikkerhed.

Jf. artikel 15 a, stk. 2 vedtager Kommissionen senest den 1. september 2026 en gennemførelsesretsakt, der fastlægger metoden til vurdering af overholdelsen under normale driftsbetingelser af de emissionsgrænseværdier, der er fastsat i godkendelsen med hensyn til emissioner til luft og vand. Denne gennemførelsesretsakt vedtages efter undersøgelsesproceduren. jf. artikel 75, stk. 2.

For korn- og foderstofvirksomheder indeholder standardvilkårsbekendtgørelsen i standardvilkår 47 nugældende metode til vurdering af overholdelsen af emissionsgrænseværdier for emissioner til luft, hvorfor dette vilkår skal tilrettes i overensstemmelse med artikel 15 a, stk. 2.

3.1.2 Ændringer af standardvilkår for krematorier

Forslag til ændringer af standardvilkår for listepunkt J 202 Krematorier i afsnit 14 på bilag 1 til bekendtgørelsen følger af, at en række krematorier har tilkendegivet, at de ønsker at kunne udskifte eksisterende gas- og olieopvarmede krematorieovne med elektriske krematorieovne,

som udleder mindre CO₂. Krematorier er opført på godkendelsesbekendtgørelsen bilag 2, listepunkt J 202, hvorfor disse er omfattet af et forenklet og nationalt godkendelsessystem. Endvidere er krematorier omfattet af standardvilkår i bilag 1, afsnit 14 i standardvilkårsbekendtgørelsen.

Det følger af standardvilkårsbekendtgørelsen bilag 1, afsnit 14.4, vilkår nr. 6, at temperaturen i ovnens efterforbrændingskammer skal styres, så den både før indsættelse af kisten og under hele kremeringen er mindst 800 °C. Dette krav har til formål at sikre en effektiv efterforbrænding af skadelige stoffer og dermed minimere forureningsrisici. De elektriske ovne, der er på markedet kan imidlertid ikke opnå en temperatur på 800 °C i efterforbrændingskammeret, da antallet af nødvendige varmeelementer der kræves for at kunne opnå 800 °C i efterforbrændingskammeret vil medføre slid på murværket og et uøkonomisk strømforbrug.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at eldrevne krematorieovne kan drives ved en temperatur på mindst 750° C i efterforbrændingskammeret uden, at beskyttelsesniveauet sænkes under forudsætning af, at der for elovne måles for dioxiner og furaner samt fastsættes en emissionsgrænseværdi herfor.

Det foreslås derfor at standardvilkår 6 om temperatur i efterforbrændingskammeret ændres fra 800°C til 750°C og bekendtgørelsen suppleres med standardvilkår om en emissionsgrænseværdi for dioxiner og furaner, og der måles herfor.

Krematorierne, uafhængig af brændsel, har i dag svært ved at leve op til det gældende 2-minutters krav for CO-emissioner, da der i starten af en kremering tilføjes en stor mængde O₂, hvilket kan medføre høje spidser af CO, som overskrider grænseværdien. CO anses ikke i denne sammenhæng for at være hverken et miljø- eller sundhedsproblem, da det hurtigt oxideres til CO₂. Det er ifølge Miljøstyrelsens oplysninger kun Danmark, som har en grænseværdi for CO for en kort midlingstid. Det foreslås derfor, at bekendtgørelsens gældende 2-minutters CO grænseværdi i vilkår 11 ændres til en 10-minutters grænseværdi. Det vurderes ikke at give anledning til, at beskyttelsesniveauet sænkes.

3.2 Den eksisterende bekendtgørelse

Standardvilkårsbekendtgørelsen fastsætter oplysningskrav og standardvilkår ved miljøgodkendelse efter bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed for listevirksomheder omfattet af bilagene til standardvilkårsbekendtgørelsen.

Standardvilkårsbekendtgørelsen er udarbejdet for at ensarte og effektivisere miljøgodkendelser af listevirksomheder. Formålet er at lette sagsbehandlingen for særligt kommunerne, mindske forskelle i godkendelserne og sikre, at virksomheder overholder de samme miljøkrav. Standardvilkårene dækker typisk virksomhedens indretning, drift, og emissionsgrænseværdier for luftforurening.

Miljøstyrelsen har udarbejdet standardvilkår for en række virksomhedstyper og aktiviteter, som fremgår af bekendtgørelsen om standardvilkår. Disse vilkår er som udgangspunkt bindende for godkendelsesmyndigheden, men det er muligt at fravige dem, hvis der er særlige forhold i det lokale miljø, der kræver det.

Standardvilkårene er udarbejdet i samarbejde med relevante brancher og kommuner, og de tager højde for bedste tilgængelige teknik (BAT). Formålet er at sikre en ensartet og retfærdig behandling af virksomhederne, samtidig med at miljøet beskyttes effektivt.

Hovedpunkterne i formålet med standardvilkår er:

- **Ensartethed:** Sikre, at virksomheder af samme type bliver behandlet ens ved godkendelse.
- **Effektivisering:** Forenkle og fremskynde sagsbehandlingen for kommunerne.
- **Bedre miljøbeskyttelse:** Sikre, at virksomhederne overholder klare og ensartede miljøkrav, der er baseret på bedste tilgængelige teknik.
- **Forudsigelighed:** Give virksomhederne klarhed over, hvilke krav de skal leve op til.
- **Transparens:** Gøre processen mere gennemsigtig for alle parter.

En nærmere afgrænsning af hvilke listepunkter, der er udarbejdet standardvilkår for fremgår af bekendtgørelsens bilag 1-3. Alt overvejende er der tale om listepunkter opført på godkendelsesbekendtgørelsen bilag 2. Der er eksempelvis tale om overfladebehandlingsvirksomheder, cementstøberier, asfaltfabrikker, foderstof, energianlæg, krematorier, skydebaner og affaldshåndteringsvirksomheder.

Virksomheder på bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen er omfattet af et forenklet og nationalt godkendelsessystem. Der er tale om virksomheder med et vist forureningspotentiale, og hvor godkendelsesinstrumentet anses for velegnet. Hovedparten af de godkendelsespligtige virksomheder i Danmark er omfattet af bilag 2.

Herudover er der standardvilkår for to listepunkter på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, foderstofvirksomheder (listepunkt 6.4 b ii) -9) og virksomheder der udfører beskyttelse af træ og træprodukter med kemikalier (listepunkt 6.10). Virksomheder på bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen er forbeholdt virksomheder som er omfattet af IE-direktivet, hvorfor bilaget implementerer direktivets annex 1. Der er tale om de store og/eller miljømæssigt komplekse virksomheder, som godkendes i henhold til regler i direktivet.

Standardvilkårsbekendtgørelsen indeholder standardvilkår om indretning og drift, luftforurening, affald, beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand samt egenkontrol. Derimod indeholder bekendtgørelsen ikke standardvilkår om udledning af spildevand til recipient og om støj, hvorfor godkendelsesmyndigheden skal supplere miljøgodkendelsen med relevante vilkår. Godkendelsesmyndigheden kan undtagelsesvis fastsætte ændrede vilkår end standardvilkårene og skal gøre dette, hvor lokale forhold tilsiger det.

4. Forhold til anden lovgivning

4.1 IE-direktivet

Direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner³ (IE-direktivet) indeholder de generelle principper for en integreret indsats over for forureningen fra de større industrielle aktiviteter og større husdyrbrug, der er nævnt i direktivets bilag I og udgør dermed rammen for miljøreguleringen af de største danske virksomheder. Direktivet identificerer en række brancher og tærskelværdier, der udløser krav om en miljøgodkendelse før etablering eller ved ændrede forhold på en virksomhed, der medfører forøget forurening. Direktivets annex 1 angiver hvilke industrielle aktiviteter og anlæg, der er omfattet af direktivet og som miljøgodkendes før de etableres og sættes i drift. Annex 1 er implementeret i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 (bekendtgørelse nr. 1027 af 02/09/2024 om godkendelse af listevirksomhed).

Indsatsen over for forureningen fra disse virksomheder og husdyrbrug omfattet af IE-direktivet sker gennem et krav om anvendelse af EU's BAT-konklusioner, der baseres på BAT-referencedokumenter om bedste tilgængelige teknik (de såkaldte BREF-dokumenter) til nedbringelse af emissioner i forbindelse med fastsættelsen af godkendelsesvilkårene.

IE-direktivet stiller herudover blandt andet krav om, at BAT-konklusionerne er bindende, godkendelsen skal revideres, når nye BAT-konklusioner er blevet offentliggjort, at der skal ske en kortlægning af jord- og grundvandsforurening på visse virksomheders område (BTR) og at der potentielt skal ske oprensning af jord og grundvandsforurening ved definitivt driftsophør, samt bindende frekvenser for miljøtilsyn.

Korn- og foderstofvirksomheder på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 er omfattet af BREF-dokumentet og BAT-konklusioner for fødevarer, drikkevarer og mælk, som blev offentliggjort den 4. december 2019.

Det ændrede IE-direktiv, der trådte i kraft 4. august 2024, indeholder en række nye forpligtelser til operatører af industrielle anlæg, herunder pligt til at have et miljøledelsessystem, harmonisering af emissionsudledning gennem fastsættelsen af lavest mulige emissionsgrænseværdier i miljøgodkendelser, samt overholdelse heraf, udarbejdelse af en omstillingsplan med fokus på mål for ressourceeffektivitet, cirkulær økonomi, dekarbonisering og energieffektivitet samt fremme af offentlighedens adgang til information om anlæggenes miljøpræstationer.

Ændringerne gennemføres i miljøbeskyttelsesloven, godkendelsesbekendtgørelsen, fire "luftbekendtgørelser"⁴ og for korn- og foderstofvirksomheder også i standardvilkårsbekendtgørelsen.

4.2 Miljøbeskyttelsesloven og godkendelsesbekendtgørelsen

Loven skal medvirke til at værne natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Med loven tilsigtes det særligt

1. at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund samt vibrations- og støjulemper,
2. at tilvejebringe hygiejnisk begrundede regler af betydning for miljøet og for mennesker,
3. at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer,
4. at fremme anvendelse af renere teknologi og
5. at fremme genanvendelse og begrænse problemer i forbindelse med affaldshåndtering.

³ Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv (EU) 2024/1785

⁴ Bekendtgørelse nr. 1271 af 21/11/2017 om anlæg, der forbrænder affald, bekendtgørelse nr. 1940 af 04/10/2021 om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg, bekendtgørelsen nr. 1491 af 07/12/2015 om anlæg og aktiviteter, hvor der bruges organiske opløsningsmidler og bekendtgørelsen nr. 1444 af 20/12/2012 om anlæg, hvor der fremstilles titandioxyd

Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 regulerer forurenende virksomheder. I loven findes de overordnede regler og principper, der regulerer området, og som bemyndiger miljøministeren til at fastsætte nærmere regler i godkendelsesbekendtgørelse og standardvilkårsbekendtgørelse.

Godkendelsesbekendtgørelsen regulerer de forurenende virksomheder og brancher, som fremgår af bekendtgørelsens bilag 1 og bilag 2. Virksomheder og brancher på bilag 1 reguleres efter et regelsæt i overensstemmelse med IE-direktivet (Direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner, ændret ved EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2024/1785 af 24. april 2024), mens virksomheder, anlæg, aktiviteter og indretninger, der er på bilag 2, reguleres efter et forenklet nationalt regelsæt.

Det fremgår af lovens § 33, stk. 1 og godkendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 1 at listevirksomhed ikke må anlægges eller påbegyndes, før der er meddelt godkendelse heraf. Godkendelsespligten omfatter alle forurenende aktiviteter på virksomheden samt aktiviteter, der er teknisk og forureningsmæssigt forbundet hermed.

Listevirksomhed må jf. lovens § 33, stk. 1 og godkendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 2 heller ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, som indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt.

Det følger af godkendelsesbekendtgørelsens § 35, at hvis en godkendelse vedrører en virksomhed der omfattet af et eller flere afsnit i standardvilkårsbekendtgørelsen, erstatter standardvilkårene de krav om fastsættelse af vilkår, der fremgår af godkendelsesbekendtgørelsens § 21, stk. 1, nr. 1 og 4-12. Standardvilkårene skal indsættes i miljøgodkendelsen og i afgørelsen om revurdering af miljøgodkendelsen. Myndigheden kan kun undtagelsesvis fastsætte ændrede vilkår.

Tilsvarende gælder der for korn- og foderstofvirksomheder, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 30, at i det omfang BAT-konklusioner er indarbejdet i standardvilkårsbekendtgørelsen skal myndigheden indsætte standardvilkårene i miljøgodkendelsen og i afgørelsen om revurdering af miljøgodkendelsen. Myndigheden kan kun undtagelsesvis fastsætte ændrede vilkår, jf. godkendelsesbekendtgørelsen § 31.

4.3 Miljøvurderingsloven

Formålet med miljøvurderingsloven er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer og ved tilladelse til projekter med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling ved, at der gennemføres en miljøvurdering af planer, programmer og projekter, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Loven finder, jf. § 2, stk. 1, nr. 1, anvendelse for planer og programmer som a) enten fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter eller medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger, og som b) udarbejdes eller vedtages af en myndighed, udarbejdes med henblik på Folketingets vedtagelse af planer og programmer via en lovgivningsprocedure og udarbejdes i henhold til love, administrative retsfor skrifter eller administrative beslutninger.

Standardvilkårsbekendtgørelsen opfylder betingelserne i § 2, stk. 1, nr. 1, og er dermed omfattet af regler om miljøvurdering af planer og programmer.

Miljøvurderingslovens bilag 4 fastlægger, at forbindelsen til andre relevante planer eller programmer præsenteres samt at fastlagte miljøbeskyttelsesmål, der er relevante for planen, beskrives.

Godkendelsespligtige virksomheder omfattet af standardvilkårsbekendtgørelsen kan enten være opført på bilag 1 eller bilag 2 til miljøvurderingsloven. Projekter opført på lovens bilag 1 er altid omfattet af krav om miljøvurdering, mens der for projekter på bilag 2 skal gennemføres en screening for at afgøre, om etableringen kræver udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport. Hvis det i screeningen ikke kan udelukkes, at der kan være en væsentlig påvirkning af miljøet, er projektet omfattet af krav om miljøvurdering

I forbindelse med udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporter for konkrete projekter (godkendelsespligtige virksomheder) eller udvidelser bliver der udført individuelle vurderinger af deres miljøpåvirkninger.

4.4 Planloven

Planloven har til formål, at sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen, medvirker til at værne om landets natur og miljø samt klima og skaber gode rammer for vækst og udvikling i hele landet, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår, bevarelse af dyre- og planteliv og øget økonomisk velstand.

Lovens kapitel 4 og 5 omhandler kommuneplanlægning og lokalplanlægning.

Godkendelsespligtige virksomheder omfattet af standardvilkårsbekendtgørelser etableres typisk i lokalplanudlagte erhvervsområder eller alternativ ved en landzonetilladelse. Miljøpåvirkning anses at være af lokal karakter, da de omfattede virksomheder typisk ikke er karakteriserede ved at have høje afkast.

4.5 Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet

Habitatdirektivet, jf. Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter har til formål at fremme biodiversiteten i medlemsstaterne ved at definere en fælles ramme for beskyttelsen af arter og naturtyper, der er af betydning for EU. Dette sker hovedsageligt gennem udpegning af særlige bevaringsområder, habitatområderne, samt generel beskyttelse af visse arter. Den overordnede målsætning er at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter eller naturtyper, som er omfattet af direktivet.

Fuglebeskyttelsesdirektivet, jf. Rådets direktiv 79/409 af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle med senere ændringer, forpligter EU's medlemslande til at beskytte og forbedre vilkårene for de vilde fuglearter i EU, bl.a. ved at udpege fuglebeskyttelsesområder. Fuglebeskyttelsesdirektivet omfatter alle vilde fugle. Der udpeges fuglebeskyttelsesområder for visse sjældne og fåtallige ynglefugle og internationalt vigtige forekomster af trækfugle. Der gælder tilsvarende målsætninger om at sikre og genoprette bestande og levesteder for fugle.

Habitatområderne udgør sammen med fuglebeskyttelsesområderne Natura 2000-områderne. De internationale naturbeskyttelsesområder omfatter Natura 2000-områderne og Ramsar-områderne. Miljømålsloven indeholder bestemmelser om fastsættelse af miljømål for de internationale naturbeskyttelsesområder, som bl.a. omfatter Natura 2000-områderne.

Inden der meddeles tilladelse til et projekt, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendigt for Natura 2000-området forvaltning, skal det sikres, at projektet i sig selv og i sammenhæng

med andre planer og projekter ikke kan påvirke området væsentligt. Hvis en væsentlig påvirkning ikke kan udelukkes, skal der gennemføres en konsekvensvurdering. Myndigheden må kun give tilladelse til projektet, hvis det på bedste videnskabelige grundlag kan udelukkes, at projektet vil skade de naturtyper og arter, området er udpeget for at beskytte.

Påvirkning af Natura 2000-områder og yngle- eller rasteområder for visse bilag IV-arter som følge af etablering og drift af virksomheder omfattet af standardvilkårsbekendtgørelsen kan ske ved udledning af forurenende spildevand og overfladevand til vandområder og ved deposition af afkast til et Natura 2000 område.

Der er endvidere i naturbeskyttelseslovens § 3 en bestemmelse om, at der ikke må foretages tilstandsændringer i en række naturtyper. Bestemmelsen medvirker dels til at implementere habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet og udgør dels national beskyttelse af naturtyper. Der kan i særlige tilfælde dispenseres fra beskyttelsen i § 3.

4.6 Affaldsrammedirektivet

Affaldsrammedirektivet (2008/98/EC, med ændringsdirektiv EU 2018/85d1) danner grundlag for, hvordan affald behandles i EU, og dikterer i øvrigt, at alle medlemsstater skal udarbejde affaldshåndteringsplaner såvel som affaldsforebyggelsesplaner.

I forbindelse med direktivet blev der etableret definitioner og principper for håndtering af affald, herunder især affaldshierarkiet og forureneren betaler princippet. Direktivet er gennemført i dansk lovgivning ved en række bestemmelser i Affaldsbekendtgørelsen.

4.7 Luftkvalitetsdirektivet, NEC-direktivet og Gøteborg Protokollen samt LRTAP-konventionen

I henhold til UNECE-konventionen om grænseoverskridende luftforurening (LRTAP) og NEC-direktivet ((2016/2284/EF) er Danmark forpligtet til at bekæmpe luftforurening ved at reducere udledningen af seks nærmere bestemte stoffer, eksempelvis SO₂, NO_x, VOC og partikler.

Der er i NEC-direktivet fastsat nationale forpligtelser til at reducere udledningen af fem luftforurenende stoffer i 2020 og i 2030 i forhold til niveauet i 2005. Det drejer sig om kvælstofoxider (NO_x), svovldioxid (SO₂), ammoniak (NH₃), flygtige organiske forbindelser undtagen metan (NMVOC) og fine partikler (PM_{2,5}). For at understøtte landenes arbejde med at nå reduktionsforpligtelserne, stilles der i direktivet krav om, at der mindst hvert fjerde år skal udarbejdes et nationalt program, som beskriver arbejdet med at reducere luftforurening. Det seneste nationale program for reduktion af luftforurening er offentliggjort i april 2023 (Videnskabelig rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 538 -

<https://dce2.au.dk/pub/SR538.pdf>). Medlemsstaterne er desuden forpligtede til at rapportere deres samlede nationale emissioner hvert år den 15. februar og deres fremskrevne emissioner hvert andet år den 15. marts. Programmerne og de årlige emissionsopgørelser findes tilgængelig på Kommissionens miljødatabase, CDR/EIONET

I luftkvalitetsdirektivet (2008/50/EF) er der fastsat grænseværdier for koncentrationen af bestemte stoffer, og der er krav om, at luftforureningen skal måles. Luftkvalitetsdirektivets formål er at sikre, at den luft, vi indånder, er så ren, at den ikke udgør et sundhedsproblem. Derfor står der en række målestationer forskellige steder i Danmark. Luftkvalitetsdirektivet stiller bl.a. krav til PM_{2,5} (de fine partikler) og NO₂. Regler for luftkvalitet er implementeret i bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten.

4.8 Vandrammedirektivet, grundvandsdirektivet, havstrategidirektivet og direktivet om skaldyrvande

EU's vandrammedirektiv (2000/60/EF om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger) fastlægger rammerne for beskyttelsen af vandløb og søer, overgangsvande (flodmundinger, laguner o.l.), kystvande og grundvand i alle EU-lande. Direktivet fastsætter en række miljømål og opstiller overordnede rammer for den administrative struktur for planlægning og gennemførelse af tiltag og for overvågning af vandmiljøet.

Vandrammedirektivet har til formål:

- at forebygge yderligere forringelse og beskytte og forbedre vandøkosystemernes tilstand og, hvad angår deres vandbehov, også tilstanden for jordbaserede økosystemer og vådområder, der er direkte afhængige af vandøkosystemerne,
- at fremme bæredygtig vandanvendelse baseret på langsigtet beskyttelse af tilgængelige vandressourcer,
- at sigte mod forøget beskyttelse og forbedring af vandmiljøet bl.a. gennem specifikke foranstaltninger til progressiv (vedvarende) reduktion af udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer og ophør eller udfasning af udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer,
- at sikre progressiv reduktion af forurening af grundvand og forhindre yderligere forurening heraf,
- at bidrage til at afbøde virkningerne af oversvømmelser og tørke.

Direktivet skal bl.a. bidrage til at opfylde målene fra relevante internationale aftaler, herunder om beskyttelse af havmiljøet.

Vandrammedirektivet er udmøntet i Lov om vandplanlægning, som indeholder overordnede bestemmelser om vanddistrikter, myndigheders ansvar, miljømål, planlægning og overvågning mv. Vandrammedirektivets udmøntning i nationale vandplaner, nationale regler og strategier skal sikre et sundt og godt miljø i vandløb, søer, fjorde og hav. Direktivets mål er, at alle EU-landes vandområder (vandløb, søer, den kystnære del af havet og grundvand) skal opnå "god tilstand".

EU's grundvandsdirektiv (direktiv 2006/118/EF om beskyttelse af grundvand mod forurening og forringelse) har til formål forebygge og bekæmpe forurening af grundvandet i Den Europæiske Union (EU) og indeholder procedurer til vurdering af grundvandets kemiske status og foranstaltninger til at reducere niveauet af forurenende stoffer.

Havstrategidirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger) har som overordnet mål at opnå og opretholde god miljøtilstand i havmiljøet senest i 2020. Direktivet er implementeret i havstrategiloven (lov nr. 117 af 26/01/2017).

Havstrategilovens formål er at fastlægge rammerne for de foranstaltninger, der skal gennemføres for at opnå eller opretholde god miljøtilstand i de danske havområder og muliggøre en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer. Der skal derved opnås en balance mellem beskyttelse og benyttelse af havet og dets resurser. Opnåelsen af dette skal ske ved, at hvert enkelt EU-land udarbejder en havstrategi bestående af tre dele: En basisanalyse, et overvågningsprogram og et indsatsprogram. Hver del revideres forskudt af hinanden hvert sjette år.

Direktivet om kvalitetskrav til skaldyrvande (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/113/EF af 12. december 2006) vedrører kvaliteten af skaldyrvande og finder anvendelse

på kyst- og brakvand udpeget af medlemsstaterne som områder, der kræver beskyttelse eller forbedring for at gøre det muligt for skaldyr (bløddyr af muslingeklassen og snegleklassen) at leve og vokse deri, og for således at bidrage til, at skaldyrprodukter, som umiddelbart kan fortæres af mennesker, får en god kvalitet.

Direktivet er implementeret i bekendtgørelse om skaldyrvande (bek. nr. 794 af 13/06/2023). Bekendtgørelsen indeholder de i henhold til § 9 i miljømålsloven udpegede skaldyrvande i Danmark og kvalitetskravene til skaldyrvandene. Overvågning af kvalitetskravene sker i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om overvågning af overfladevand, grundvand, beskyttede områder og naturovervågning i internationale naturbeskyttelsesområder mv. (bek. nr. 792 af 13/06/2023).

4.9 Miljøtilsynsbekendtgørelsen

Miljøtilsynsbekendtgørelsen fastsætter regler om tilsyn efter miljøbeskyttelsesloven, husdyrbrugsloven og jordforureningsloven. Bekendtgørelsen indeholder bl.a. regler om fastsættelse af tilsynsfrekvens for industrivirksomheder og husdyrbrug. Miljøtilsynet er reguleret i miljøbeskyttelseslovens kapitel 9. Bekendtgørelsen implementerer også IE-direktivets bestemmelser om inspektion (tilsyn).

Tilsynsmyndigheden skal føre et aktivt og opsøgende tilsyn med, at miljøbeskyttelsesloven, og de regler, der er fastsat med hjemmel heri, overholdes, herunder tilsyn med, at påbud og forbud efterkommes, samt at vilkår i miljøgodkendelser og tilladelser overholdes.

Godkendelsespligtige virksomheder er omfattet af bekendtgørelsens kategori 1a, hvorfor de skal have et basistilsyn i løbet af en 3-årig periode. Herudover omfatter tilsynet også prioriterede tilsyn og tilsyn som opfølgning på klager.

5. Nuværende natur- og miljøtilstand og alternativ

5.1 Tilstand

5.1.1 Vandløb, søer, kystområder og grundvand

Den i vandplanlægningen seneste beskrevne vandmiljøtilstand fremgår af vandområdeplanerne for 2021-2027. Vandområdeplanerne er delt mellem Miljøministeriet og Ministeriet for Grøn Trepert. Sammen udvikler og arbejder de to ministerier med vandområdeplanerne for at sikre et godt vandmiljø, så vi fortsat har rent vand i hanen, et rigt dyre- og planteliv og søer at bade i.

I vandområdeplanerne 2015-2021 udgjorde vandløb i god, ikke-god og ukendt økologisk tilstand med hensyn til forekomst af nationalt specifikke stoffer henholdsvis 125, 42 og 18.725 km, mens de her i vandområdeplanerne 2021-2027 udgør henholdsvis 190, 900 og 17.490 km. Vandløb i god, ikke-god og ukendt kemisk tilstand, som bestemmes af forekomst af prioriterede stoffer, udgjorde i vandområdeplanerne 2015-2021 henholdsvis 38, 163 og 18.690 km, mens de her i vandområdeplanerne 2021-2027 udgør henholdsvis 240, 870 og 17.460 km.

For søer kan nævnes, at tilstanden vurderes på flere kvalitetselementer i vandområdeplanerne 2021-2027. Dette medfører alt andet lige, at færre søer opfylder miljømålene i vandområdeplanerne 2021-2027 end i de forudgående planer.

Med disse forbehold ses et lille fald i andelen af søer i høj og god økologisk tilstand, mens andelen af søer i mindre end god økologisk tilstand er steget lidt. Det bør også bemærkes, at der ikke er et fuldstændigt overlap mellem søerne, som indgår i de to planperioder.

Der er til brug for vandområdeplanerne 2021-2027, i forhold til kystvande, gennemført et omfattende arbejde med forbedring af det faglige grundlag. Opmærksomheden skal henledes på, at vandområdenes tilstand ikke kan sammenlignes direkte mellem vandområdeplanerne for anden og tredje planperiode, da de to sæt planer bygger på forskellige forudsætninger. Her skal særligt fremhæves ændret vandområdeafgrænsning, ændret typologi og referencetilstand som følge af et forbedret fagligt grundlag, samt et forbedret datagrundlag i form af flere data og nye og opdaterede grænser mellem kvalitetsklasser for biologiske kvalitetselementer. En ændring i tilstandsklassen for et givet vandområde er derfor ikke nødvendigvis et udtryk for en reel ændring i de faktiske forhold i vandområdet.

Ser man på den samlede økologiske tilstand, så er der 6 ud af 109 kystvande i god økologisk tilstand eksklusivt nationalt specifikke stoffer. 3 ud af 123 vandområder er i god kemisk tilstand. Kystvandområder, der ikke er i god tilstand på nuværende tidspunkt, forventes først at opnå god økologisk tilstand efter 2027.

Der er til vandområdeplanerne 2021-2027 gennemført en revision af afgrænsningen af de danske grundvandsforekomster. De 2050 grundvandsforekomster har således ikke samme afgrænsning som grundvandsforekomsterne i vandområdeplanerne 2015-2021. Dertil kommer, at metoder til gennemførelse af tilstandsvurderinger er forbedret markant, ligesom datagrundlaget er væsentligt udvidet. På den baggrund er det ikke muligt at foretage en egentlig sammenligning af tilstanden vurderet forud for anden planperiode med tilstandsvurderingerne forud for vandområdeplanerne for tredje planperiode. Den generelle tilstand af det danske grundvand er blandet, med både positive og negative aspekter. Mens det meste grundvand er

i god kvantitativ tilstand, er der bekymringer om den kemiske tilstand, især når det kommer til pesticider og næringsstoffer fra landbruget.

5.1.2 Havområder

Den nye vurdering af miljøtilstanden i de danske havområder i både Nordsøen (inkl. Skagerrak og Kattegat) og Østersøen (Østersøen omkring Bornholm og Bælthavet) viser, at de danske havområder generelt ikke er i god miljøtilstand. I tilstandsvurderingen er miljøtilstanden vurderet for 11 emner i relation til forurening og biodiversitet, og der er foretaget en analyse af de samlede presfaktorer på det danske havmiljø samt en socioøkonomisk analyse.

Alle EU-lande skal ifølge havstrategidirektivet hvert 6. år udarbejde en tilstandsvurdering for deres havområder. På baggrund af tilstandsvurdering fastsættes miljømål, der danner grundlag for Danmarks næste indsatsprogram, som skal offentliggøres senest i 2027. Tilstandsvurderingen har i 2025 været i høring i 12 uger frem til den 4. juli 2025.

Når de danske havområder generelt ikke er i god miljøtilstand skyldes det både overbelastning med næringsstoffer, forurenende stoffer som bly og bromerede flammehæmmere m.m.

Marint affald findes i store mængder i det danske havmiljø, uanset hvor der måles. Marint affald kommer fra mange forskellige kilder. Plast udgør den dominerende affaldstype, og cigaret-skodder er det hyppigst fundne produkt på de bynære strande. Mængden af affald på havbunden i både Nordsøen og Østersøen er stigende.

Havområderne er derudover under pres fra en række andre forhold som f.eks. undervejsstøj (herunder ramning af pæle til vindmøller), ikke-hjemmehørende arter, fiskeri med bundsløbende redskaber, anlæg af havne m.m.

5.1.3 Naturområder

Tilstanden for naturområder i Danmark er generelt dårlig, og mange naturtyper er under pres. Flere arter er i risiko for at uddø, og artsbestande og naturområder skrumper og forringes. "State of nature in Europa" fra 2020 viser, at 95% af de vurderede naturtyper i Danmark er i dårlig bevaringstilstand. Dyr, svampe og planter mangler plads og levesteder. I det åbne land har vi på 40 år mistet omkring tre millioner fugle i Danmark, og cirka 10 procent af vores dagsommerfuglearter er uddøde siden 1950

Tabet af biodiversiteten i den danske natur skyldes flere faktorer, blandt andet at naturen har fået mindre plads. For høje udledninger af næringsstoffer er også med til at presse naturen ligesom afvanding med grøfter, dræn og pumpning gradvist over lang tid har konverteret fugtige enge, moser og vandhuller til dyrkningsejnet jord. Derudover kan nævnes faktorer som klimaforandringer, mangel på gamle træer og dødt ved, invasive arter og forstyrrelser af ynglelokaliteter.

5.1.4 Jord

Jordforurening i Danmark er et omfattende problem, med tusindvis af forurenede eller potentielt forurenede lokaliteter registreret. Samlet var der ved udgangen af 2024 registreret cirka 40.889 forurenede eller muligt forurenede lokaliteter hos regionerne. 19.606 lokaliteter er kortlagt på vidensniveau 1 (V1), hvilket svarer til, at der er kendskab til aktiviteter på lokaliteten, der muligvis kan have forårsaget jordforurening. 21.283 lokaliteter er helt eller delvist kortlagt på vidensniveau 2 (V2), hvilket svarer til, at der er konstateret jordforurening på lokaliteten. Regionerne har ansvaret for at kortlægge og håndtere jordforurening, og i 2022 arbejdede de med 515 forureninger, der udgjorde en risiko for grundvandet.

Mange af disse forureninger stammer fra tidligere industri og virksomheder, men også fra brug og opbevaring af pesticider og utætte tanke. Benzin- og servicestationer og andre aktiviteter med olie/benzin udgør sammen med renserier de største grupper, som er årsag til kortlægning på V2.

5.1.5 Luftkvalitet

Luftforureningen i Danmark består af en række stoffer fra både danske og udenlandske kilder. Partikler, nitrogendioxid (NO₂) og ozon er dem, der påvirker menneskers sundhed mest. De kan have langtidseffekter som kræft og hjertekarsygdomme, men kan også føre til akutte symptomer som irritation af øjne og luftveje. Partikler er ifølge verdenssundhedsorganisationen WHO den mest sundhedsskadelige kilde til luftforurening. De forårsager og forværrer sygdomme som hjertekarsygdomme, lungesygdomme og kræft. Partiklernes størrelse og kemiske sammensætning har betydning for, hvordan de påvirker vores sundhed.

Meget af den sundhedsskadelige luftforurening i Danmark kommer hertil fra det øvrige Europa, ligesom Danmark sender luftforurening videre til udlandet. Derfor er et fortsat europæisk samarbejde på luftområdet afgørende for at beskytte danskerne og vores nabolande mod sundhedsrisici som følge af luftforurening.

Seneste NOVANA – Status for den nationale luftkvalitetsovervågning i Danmark "Luftkvalitet 2023", hvor der har været fokus på den helbredsskadelige effekt af luftforurening viser, at der i 2023, hvor der blev målt luftkvalitet i de fire største byer, ikke blev målt overskridelser af EU's grænse- og målværdier i Danmark, mens hovedparten af WHO's retningslinjer for luftkvalitet, seneste opdateret i 2021, ikke blev opfyldt.

Endvidere blev der gennemført modelberegninger for luftkvaliteten i Aalborg og København. Modelberegningerne viste ingen overskridelse af grænseværdien, men WHO's retningslinjer for luftkvalitet blev ikke opfyldt i flere tilfælde. Luftkoncentrationerne har for langt de fleste luftforureningskomponenter været faldende gennem de seneste årtier, hvilket skyldes faldet i udledningerne i Danmark og de øvrige europæiske lande.

Modelberegningerne af helbredseffekterne viser, at der i 2023 var omkring 3.280 for tidlige dødsfald, samt en række andre helbredseffekter som følge af luftforureningen. Antallet af for tidlige dødsfald som følge af luftforureningen er faldet med omkring 58% siden 1990.

5.2 Alternativ

Alternativ til standardvilkårsbekendtgørelsen er at ophæve bekendtgørelsen, hvilket vil betyde at myndighederne for de omfattede virksomheder vil skulle fastsætte vilkår i overensstemmelse med godkendelsesbekendtgørelsens §§ 20 og 21 samt diverse vejledninger fra Miljøstyrelsen. Ophævelse af bekendtgørelsen medfører, at formålet med bekendtgørelsen om ensartede og genkendelige krav i en miljøgodkendelse ophører. Endvidere går Miljøstyrelsens vurdering af hvilke vilkår de omfattede virksomheder som minimum bør omfattes af og overholde tabt.

Hvis ændringen af standardvilkårsbekendtgørelsen ikke gennemføres, skal BAT-konklusionerne for korn- og foderstofvirksomheder (alligevel) implementeres i de respektive miljøgodkendelser af den godkendende myndighed, blot uden den hjælp til myndighedens sagsbehandling, som standardvilkårsbekendtgørelsen giver. Der vil dermed ikke være nogen miljøkonsekvenser ved et nul-alternativ.

Vedrørende ændringen af standardvilkår for krematorieovne er det Miljøstyrelsens vurdering, at eldrevne krematorieovne kan drives ved en temperatur på mindst 750° C i efterforbrændingskammeret uden, at beskyttelsesniveauet sænkes under forudsætning af, at der for el-ovne måles for dioxiner og furaner samt fastsættes en emissionsgrænseværdi herfor. Såfremt ændringen ikke gennemføres, vil det sandsynligvis betyde, at krematorierne vil fortsætte med at bruge naturgas, og dermed vil der ikke opnås en sænkning i udledningen af CO₂, som vil være tilfældet ved overgang til brug af el-ovne.

6. Miljøforhold der kan blive væsentligt berørt

Nedenstående forhold er vurderet relevante at inddrage i vurderingen af standardvilkårsbekendtgørelsen. Forslag til emner har været i myndighedshøring.

De afgrænsede miljøemner omfatter:

- Biologisk mangfoldighed samt flora og fauna
- Befolkning og menneskers sundhed samt luft
- Overflade- og grundvand samt jord

Den egentlige første standardvilkårsbekendtgørelse er fra 18. juni 2014, men de første standardvilkår for enkelte listepunkter er fra 2004 og fremgik af daværende bilag 5 til godkendelsesbekendtgørelsen. Gennemførelse af standardvilkår gav miljømyndighederne en grundig beskrivelse af de typiske miljøforhold for en række brancher.

6.1 Biologisk mangfoldighed samt flora og fauna

6.1.1 Gældende standardvilkårsbekendtgørelse

Habitatnaturtyper og levesteder for bilag IV-arter samt § 3-beskyttede naturtyper er følsomme over for øget tilførsel af kvælstof og miljøfremmede stoffer, der potentielt kan påvirke naturtilstanden i negativ retning.

Opretholdelse af standardvilkårsbekendtgørelsen, hvor miljømyndighederne er forpligtiget til at anvende standardvilkårene, ændrer ikke på natur- og miljøbeskyttelsesniveauet i forhold til, hvis der ikke var en standardvilkårsbekendtgørelse. I fald bekendtgørelsen ikke opretholdes vil miljømyndighederne skulle fastsætte vilkår på baggrund af godkendelsesbekendtgørelsens §§ 20 og 21 på samme vis som for øvrige virksomheder, der ikke er omfattet af standardvilkår.

Er det tilfældet, at de generelle krav i standardvilkårsbekendtgørelsen ikke er tilstrækkelige til at beskytte natur og miljø, f.eks. beskyttelse af Natura 2000-områder, skal myndigheden skærpe bekendtgørelsens vilkår og måske supplere med yderligere vilkår. Der kan ikke meddeles miljøgodkendelse med mindre godkendelsesmyndigheden har vurderet, at virksomheden kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. miljøbeskyttelseslovens kapitel 1, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 18, punkt 2.

Virksomhedernes konkrete projekter kan være omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2 og er som udgangspunkt screeningspligtige. De nævnte naturforhold vil indgå i screeningen efter bekendtgørelse om miljøvurdering, som skal gennemføres før anmeldelse efter bekendtgørelse om affaldshåndteringsanlæg

6.1.2 Foreslåede ændringer til standardvilkårsbekendtgørelsen

De foreslåede ændringer af standardvilkårsbekendtgørelsen, for så vidt angår temperaturen i efterforbrændingskammeret på krematorier med elektrisk opvarmning vurderes ikke at have

nogen negativ påvirkning af biologisk mangfoldighed samt flora og fauna. Erstatning af oli/naturgasdrevne ovne med eldrevne, vurderes at være mere miljø- og klimavenlige, da NO_x og CO₂ udledningen mindskes.

De foreslåede ændringer for listepunkt 6.4 b ii) -9 Foderstofvirksomheder, herunder pligt til at have et miljøledelsessystem, harmonisering af emissionsudledning gennem fastsættelsen af lavest mulige emissionsgrænseværdier i miljøgodkendelser, samt overholdelse heraf, udarbejdelse af en omstillingsplan med fokus på mål for ressourceeffektivitet, cirkulær økonomi, dekarbonisering og energieffektivitet samt fremme af offentlighedens adgang til information om anlæggenes miljøpræstationer, vurderes ikke at have nogen negative påvirkninger på biologisk mangfoldighed samt flora og fauna.

6.2 Befolkning og menneskers sundhed samt luft

6.2.1 Gældende standardvilkårsbekendtgørelse

Forhold, der har betydning for befolkning og menneskers sundhed i bred forstand, kan for eksempel være trafikale forhold, luftkvalitet og støj, samt mulighederne for rekreative aktiviteter og naturmæssige oplevelsesværdier.

Luftforurening er uønsket indhold af skadelige stoffer i luften, som kan være gasser, væsker eller partikler. Luftforurening kan have store konsekvenser for menneskers helbred og for miljøet. De luftforurenende stoffer kan både være partikler og gasser og udledes fra bl.a. brændeovne, biler, kraftværker, industrier og skibe. Partikler er ifølge verdenssundhedsorganisationen WHO den mest sundhedsskadelige kilde til luftforurening. De forårsager og forværrer sygdomme som hjertekarsygdomme, lungesygdomme og kræft. Partiklernes størrelse og kemiske sammensætning har betydning for, hvordan de påvirker vores sundhed.

Luftforurening fra virksomheder omfattet af standardvilkårsbekendtgørelsen kan bidrage med luftforurening i form af kvælstof og miljøfremmede stoffer så som organiske og uorganiske forbindelser og metaller. Miljøpåvirkning anses overvejende at være af lokal karakter, da de omfattede virksomheder typisk ikke er karakteriserede ved at have høje afkast, som kan sprede forureningen over store afstande. Standardvilkårsbekendtgørelsen indeholder emissionsgrænseværdier og B-værdier for luft samt krav om fastlæggelse af skorstenshøjder, hvor det er vurderet at være relevant. Miljømyndigheden kan skærpe vilkårene, når det vurderes nødvendigt af hensyn til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, hvilket kan være mennesker. Typisk vil luftforurening også indgå i forbindelse med fastlæggelse af, hvilke miljøklasser af virksomheder der må etablere sig i et lokalplanlagt område – og virksomheder omfattet af standardvilkårsbekendtgørelsen etableres typisk i lokalplanlagte industri- /erhvervsområder. Standardvilkårsbekendtgørelsen vurderes at kunne påvirke menneskers sundhed, men påvirkninger vil ikke ændres i forhold til, hvis der ikke var en standardvilkårsbekendtgørelse. Opretholdes bekendtgørelsen ikke vil miljømyndighederne skulle fastsætte vilkår om luft på baggrund af godkendelsesbekendtgørelsens §§ 20 og 21 på samme vis som for øvrige virksomheder, der ikke er omfattet af standardvilkår.

Virksomheder omfattet af standardvilkårsbekendtgørelsen kan bidrage til øget trafik og dermed støj og kan i sig selv også bidrage med støj. Trafik og støj er dog ikke forhold der reguleres med standardvilkår. Støj reguleres ved, at miljømyndigheden supplerer miljøgodkendelsen med nødvendige vilkår om støj i overensstemmelse med godkendelsesbekendtgørelsens §§ 20-21 og Miljøstyrelsens vejledning om industristøj. Det følger af godkendelsesbekendtgørelsens § 18, stk. 2, at godkendelsesmyndigheden skal vurdere de trafikale forhold i forbindelse med meddelelse af en miljøgodkendelse. Myndigheden skal vurdere om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende. Støj og trafik er også forhold, der vil indgå i en VVM-screening af de konkrete projekter.

Standardvilkårsbekendtgørelsen vurderes ikke at påvirke støj og herunder trafik.

Rekreative interesser og friluftsliv knytter sig typisk til skov- og naturområder, udpegede rekreative områder og faciliteter for friluftsliv som f.eks. campingpladser, boldbaner, shelters, fiskeri m.m. Virksomheder omfattet af standardvilkårsbekendtgørelsen etableres typisk i lokalplanlagte områder udlagt til industri, hvor der i planlægningen er taget højde for områdets påvirkning af omgivelserne. Standardvilkårsbekendtgørelsen vurderes ikke at påvirke rekreative interesser og friluftsliv.

6.2.2 Foreslåede ændringer til standardvilkårsbekendtgørelsen

Vedrørende den foreslåede ændring af standardvilkår for krematorieovne er det Miljøstyrelsens vurdering, at eldrevne krematorieovne kan drives ved en temperatur på mindst 750° C i efterforbrændingskammeret uden, at beskyttelsesniveauet sænkes under forudsætning af, at der for elovne måles for dioxiner og furaner samt fastsættes en emissionsgrænseværdi herfor. Såfremt ændringen ikke gennemføres, vil det sandsynligvis betyde, at krematorierne vil fortsætte med at bruge naturgas og oliedrevne oven, og dermed vil der ikke opnås en sænkning i udledningen af CO₂, som vil være tilfældet ved overgang til brug af el-ovne.

De foreslåede ændringer for korn- og foderstofvirksomheder omfattet af listepunkt 6.4 b ii) -9, herunder f.eks. miljøledelse og liste over forurenende stoffer m.v. vurderes at kunne bidrage til en højere miljøbevidsthed og miljøperformance for de omfattede virksomheder. Kravene ville dog alligevel skulle fastsættes af myndighederne, såfremt der ikke ændres i standardvilkårsbekendtgørelsen, men standardvilkårsbekendtgørelsen vurderes som et effektivt instrument. Ændringerne vurderes ikke at påvirke befolkning og menneskers sundhed samt luft.

6.3 Overflade- og grundvand samt jord

6.3.1 Gældende standardvilkårsbekendtgørelse

Store dele af Danmarks grundvand udgør landets drikkevandsressource, og det er derfor nødvendigt at beskytte jord og grundvand mod forurening fra drift af virksomheder. Planmyndigheden tager på et tidligt tidspunkt stilling til arealanvendelsen og varetager blandt andet grundvandsbeskyttelsen ved i kommunens grundvandsredegørelse at beskrive de nødvendige tekniske krav til at imødegå en eventuel grundvandsforurening eller fare for forurening i boring-snære beskyttelsesområder (BNBO).

Tilstanden for det danske overfladevand er generelt udfordret af forurening fra spildevand og af næringsstoffer fra landbruget og andre påvirkninger, hvorfor mange søer og kystvande ikke er i god økologisk tilstand. Det noteres, at standardvilkårsbekendtgørelsen ikke indeholder vilkår om spildevand, hverken i form af indirekte eller direkte udledning af spildevand til vandområder. Miljømyndigheden skal udover standardvilkår supplere miljøgodkendelsen med nødvendige vilkår for en eventuel direkte udledning af spildevand i overensstemmelse med godkendelsesbekendtgørelsens §§ 20 og 21 og Miljøstyrelsens vejledning på området.

Drift, oplag af stoffer og affald - og særligt uheld med spild på virksomheder omfattet af standardvilkårsbekendtgørelsen kan udgøre en risiko for forurening af recipienterne, overflade- og grundvand samt jord med olie, PAH'er og andre miljøfremmede stoffer. Standardvilkårsbekendtgørelsen indeholder en lang række vilkår om indretning i form af krav til belægninger og drift samt krav til emballager, beholdere og tanke, som alle er med til at forebygge mod forurening af recipienter m.m.. Standardvilkårsbekendtgørelsen vurderes derfor at have en vis påvirkning af overflade – grundvand og jord, men påvirkninger vil ikke ændres i forhold til hvis

der ikke var en standardvilkårsbekendtgørelse. Opretholdes bekendtgørelsen ikke, vil miljømyndighederne skulle fastsætte vilkår på baggrund af godkendelsesbekendtgørelsens §§ 20 og 21 på samme vis som for øvrige virksomheder, der ikke er omfattet af standardvilkår.

6.3.2 Foreslåede ændringer til standardvilkårsbekendtgørelsen

De foreslåede ændringer til standardvilkårsbekendtgørelsen omhandler ikke forhold direkte rettet mod overflade- og grundvand samt jord. Ved meddelelse af en konkret miljøgodkendelse med ophæng i standardvilkårsbekendtgørelsen vil godkendelsesmyndigheden altid skulle foretage en konkret vurdering ved fastsættelsen af vilkår, herunder f.eks. også i relation til at forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres.

De udvidede krav til miljøledelse og "kemikalieregister" for foderstofvirksomheder kan have en indirekte positiv betydning, da kravene kan medvirke til færre uheld/spild og anvendelse af mindre farlige kemikalier, og dermed en lavere sandsynlighed for tilførsel af forurenende stoffer til overflade- og grundvand samt jord.

De foreslåede ændringer for krematorieovne så drift med elovne muliggøres, vurderes at kunne medføre mindre udledninger af bl.a. CO₂ og NO_x. Ved anvendelse af elovne suppleres der med krav om måling for dioxiner, da temperaturkravet sænkes til 750 °C. Der suppleres med fastsættelse af en grænseværdi for dioxiner ved eldrift for overvågning af driften.

Ændringerne vurderes ikke at påvirke overflade- og grundvand samt jord.

7. Miljøproblemer og miljømål

7.1 Biologisk mangfoldighed samt flora og fauna

I rapporteringen fra 2013 efter EU's habitatdirektiv er de negative påvirkningsfaktorer beskrevet på delvist databaserede ekspertvurderinger fra DCE/Aarhus Universitet. Bevaringsstatus er opgjort for 60 naturtyper og 82 arter. Næringsstofstilførelse og atmosfærisk nedfald vurderes at have betydning for utilstrækkelige bevaringsstatus af naturtyper. Industrien er ikke konkret nævnt som kilde til forurening, som overvejende skyldes landbrugsdrift. Med hensyn til arter og industri kan krebsedyr og fisk lokalt være påvirket af miljøfremmede stoffer og flagermus af forstyrrelser.

Miljømål for biologisk mangfoldighed, flora og fauna involverer beskyttelse af økosystemer, bevarelse af arter, genopretning af levesteder og bæredygtig udnyttelse af naturens ressourcer. I Danmark implementeres disse mål gennem national lovgivning og EU-strategier som EU's biodiversitetsstrategi for 2030, der sigter mod at beskytte naturen og stoppe tilbagegangen af arter. Konkrete tiltag omfatter bl.a. udlægning af urørt skov og nye naturtyper, samt pleje af lys-åbne arealer som enge og overdrev for at sikre karakteristisk vegetation og dyreliv.

Natura 2000-områderne er et netværk af beskyttede områder i EU. Miljømålene for Natura 2000-områder er at beskytte og genskabe gunstig tilstand for sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper samt vilde dyre- og plantearter inden for EU's netværk af beskyttede områder. Dette opnås gennem specifikke Natura 2000-planer, der indeholder forvaltningsmål og tiltag for områderne, for at sikre en høj grad af biologisk mangfoldighed og en gunstig bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget.

7.2 Luftkvalitet

Gennem de sidste 25 år er der nationalt og internationalt blevet arbejdet for at forbedre luftkvaliteten. De niveauer for luftforurening, man finder i Danmark i dag, medfører dog fortsat alvorlige helbredseffekter i befolkningen. Effekterne omfatter bl.a. for tidlig død, hospitalsindlæggelser, flere sygedage, forværring af astma og bronkitis, udvikling af lungecancer, hjertekarsygdomme mv. (DCE, 2014). Den nuværende regulering af luftforurenende stoffer fra virksomheder har til formål at reducere skadevirkningerne ved luftforurening, dels af hensyn til menneskers sundhed og trivsel, dels af hensyn til den skade, stoffer forårsager i økosystemer ved deposition og ved bidrag til forsurening.

Luftkvalitetsdirektivets hovedmål er at beskytte folkesundheden og miljøet ved at opstille grænseværdier for forurenende stoffer i luften, som skal overholdes senest i 2050. Direktivet søger at bringe EU's luftkvalitetsnormer i overensstemmelse med Verdenssundhedsorganisationens (WHO) anbefalinger, der er mere ambitiøse end tidligere EU-normer, og at opnå "nulforurening" i 2050, hvilket passer med målet om klimaneutralitet. Målene omfatter specifikke reduktioner i fine partikler (PM_{2,5}) og kvælstofoxider (NO_x) samt skærpede grænseværdier for andre forurenende stoffer som svovldioxid, arsen og nikkel.

NEC-direktivets miljømål er at reducere udledningen af fem bestemte luftforurenende stoffer (svovldioxid, kvælstofoxider, ikke-metan-flygtige organiske forbindelser, ammoniak og PM_{2,5}) for at mindske luftforureningens sundhedsskadelige effekter. For EU-landene og Danmark er

der fastsat nationale reduktionsmål for 2020 og 2030, som skal nås sammenlignet med udledningerne i 2005.

Direktivet om nedbringelse af nationale emissioner af visse luftforurenende stoffer (NEC-direktivet) er et EU-direktiv, der har til formål at reducere luftforureningen i Europa. NEC-direktivet er implementeret i NEC-bekendtgørelsen, nr. 1421 af 25/06/2011.

LRTAP-konventionens primære miljømål er at begrænse, forebygge og reducere langtransporteret grænseoverskridende luftforurening ved at fastsætte forpligtende grænseværdier for udledninger af luftforurenende stoffer som svovldioxid (SO₂), nitrogenoxider (NO_x), ammoniak (NH₃), flygtige organiske forbindelser (VOC), tungmetaller, tjærestoffer m.m.

7.3 Overflade- og grundvand samt jord

Der skal i overensstemmelse med vandrammedirektivet og vandplanlægning offentliggøres de væsentligste vandforvaltningsmæssige opgaver, som har størst indvirkning på miljøtilstanden i vandløb, søer, kystvande og grundvand, og som i større eller mindre udstrækning er medvirkende til, at nogle vandområder ikke kan opfylde vandrammedirektivets mål om god økologisk og god kemisk tilstand.

Påvirkningen af vandkvaliteten i vandløb og søer skyldes blandt andet miljøfarlige stoffer fra husholdninger og erhverv. Også kystvandene påvirkes af miljøfarlige stoffer fra husholdninger og erhverv, men herudover også af spildevandstilførelser fra punktkilder fra husholdninger, industri og havbrug. De miljøfarlige stoffer i grundvandet udvaskes fra gamle industrigrunde og fra brug af sprøjtemidler.

EU's vandrammedirektiv fastlægger rammerne for beskyttelsen af vandløb og søer, overgangsvande (flodmundinger, laguner o.l.), kystvande og grundvand i alle EU-lande. Direktivet fastsætter en række miljømål og opstiller overordnede rammer for den administrative struktur for planlægning og gennemførelse af tiltag og for overvågning af vandmiljøet. Vandrammedirektivet trådte i kraft den 22. december 2000.

Vandrammedirektivets centrale miljømål er at sikre "god tilstand" i alle EU's vandløb, søer, kystvande og grundvand, hvilket indebærer både god økologisk og god kemisk tilstand. Målet er at beskytte og forbedre vandmiljøet, forebygge yderligere forringelse, reducere forurening fra prioriterede stoffer og sikre bæredygtig vandanvendelse på lang sigt.

De specifikke miljømål omfatter:

- **God økologisk tilstand:** Omfatter både vandplanterne, dyr og økosystemer.
- **God kemisk tilstand:** Herunder en reduktion af forurening fra prioriterede stoffer.
- **God kvantitativ tilstand for grundvand:** Sikring af vandmængden og det rette niveau for grundvandet.
- **Beskyttelse af drikkevand:** For visse vandforekomster skal der også sikres en kvalitet, der opfylder drikkevandskrav.

Direktivet skal bl.a. bidrage til at opfylde målene fra relevante internationale aftaler, herunder om beskyttelse af havmiljøet.

Miljømålene opnås gennem vandområdeplaner og tilhørende indsatsprogrammer, som udarbejdes af EU-landene. Disse planer fastsætter de konkrete foranstaltninger, der skal til for at opnå målene. I Danmark er ansvaret for at udarbejde vandområdeplanerne og implementere indsatserne lagt hos staten.

Oprindeligt var målet at opnå god tilstand senest i 2015, men i særlige tilfælde kan fristen forlænges med op til 12 år, altså senest til 2027.

8. Planens indvirkning på miljøet

Miljøeffekten af at opretholde standardvilkårsbekendtgørelsen og de foreslåede ændringer skal ses i lyset af mulighederne for at forhindre, at bekendtgørelsen fører til en negativ indvirkning på biologisk mangfoldighed, fauna og flora, menneskers sundhed og recipienterne overflade og grundvand samt jord.

Bekendtgørelsens generelle og direkte bindende krav til indretning, drift, luft og egenkontrol samt mulighed for at fastsætte skærpede vilkår af hensyn til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet vil sammen med samtidig med spildevandstilladelsen for bilag 2-virksomheder betyde, at miljøbeskyttelsen opretholdes på samme niveau, som hvis virksomhederne ikke var omfattet af standardvilkår. Standardvilkårsbekendtgørelsen betyder ikke, at myndighedernes muligheder for at stille de nødvendige krav til sikring af miljøbeskyttelsen og menneskers sundhed ændres. Minimumstilsynsfrekvens for miljøtilsyn jf. miljøtilsynsbekendtgørelsen vil også være medvirkende til, at miljøbeskyttelsesniveauet ikke ændres.

Miljøforhold der kan blive væsentlig berørt er allerede beskrevet i denne rapport's kapitel 5, og nærværende kapitel vil derfor primært beskrive konklusioner for den eksisterende standardvilkårsbekendtgørelse og de foreslåede ændringer af bekendtgørelsen.

Som omtalt tidligere i rapporten blev standardvilkårene udarbejdet i samarbejde med relevante brancher og kommuner, og de tager højde for bedste tilgængelige teknik (BAT). Formålet er at sikre en ensartet og retfærdig behandling af virksomhederne, samtidig med at miljøet beskyttes effektivt.

Hovedpunkterne i formålet med standardvilkår var og er:

- **Ensartethed:** Sikre, at virksomheder af samme type bliver behandlet ens ved godkendelse.
- **Effektivisering:** Forenkle og fremskynde sagsbehandlingen for kommunerne.
- **Bedre miljøbeskyttelse:** Sikre, at virksomhederne overholder klare og ensartede miljøkrav, der er baseret på bedste tilgængelige teknik.
- **Forudsigelighed:** Give virksomhederne klarhed over, hvilke krav de skal leve op til.
- **Transparens:** Gøre processen mere gennemsigtig for alle parter.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at såvel erhvervsliv som godkendelsesmyndigheder generelt har været tilfredse med standardvilkår med hensyn til ensartethed, effektivisering, forudsigelighed og transparens. De "allerede" formulerede vilkår har givet myndighederne mulighed for at fremskynde sagsbehandlingen,

Det vurderes i relation til en efterfølgende miljøvurdering, at de mange års anvendelse af standardvilkår har medvirket til en bedre miljøbeskyttelse, bl.a. fordi standardvilkårene har været – og er, baseret på bedste tilgængelige teknologi. Det vurderes således, at standardvilkår (standardvilkårsbekendtgørelsen) over en bred kam har haft en positiv værdi for miljøbeskyttelsesniveauet.

8.1 Biologisk mangfoldighed samt flora og fauna

Indarbejdelsen af de foreslåede ændringer i standardvilkårsbekendtgørelsen for de omfattede korn- og foderstofvirksomheder vurderes ikke at have betydning for biologisk mangfoldighed samt flora og fauna. Hvis ændringen af standardvilkårsbekendtgørelsen ikke gennemføres, skal BAT-konklusionerne for korn- og foderstofvirksomheder (alligevel) implementeres i de respektive miljøgodkendelser af den godkendende myndighed, blot uden den hjælp til myndighedens sagsbehandling, som standardvilkårsbekendtgørelsen giver.

De foreslåede ændringer i relation til krematorier vurderes samlet set ikke til at føre til en væsentlig indvirkning på biologisk mangfoldighed samt flora og fauna.

Jævnfør habitatdirektivet skal væsentlighedsvurderingen omfatte mulige kumulative effekter, f.eks. i forhold til eksisterende belastninger og i forhold til belastninger fra allerede vedtagne planer, som endnu ikke er realiserede, og fra planer og projekter som foreligger i forslag.

Kumulative effekter ses typisk som en forstærket påvirkning af en given miljøkomponent (f.eks. øget forstyrrelse af artsgrupper), men det kan også være mere komplekse effekter, der opstår ved, at samspillet af forskellige påvirkninger giver anledning til helt nye påvirkninger.

Miljøstyrelsen har ikke identificeret øvrige bekendtgørelser, planer og projekter, som de konkrete initiativer i realiseringen af foreslåede ændringer til bekendtgørelsen kan medføre en kumulativ effekt på Natura 2000-områderne sammen med standardvilkårsbekendtgørelsen.

8.2 Befolkning og menneskers sundhed samt luft

Indarbejdelsen af de foreslåede ændringer i standardvilkårsbekendtgørelsen for de omfattede korn- og foderstofvirksomheder vurderes ikke at have betydning for befolkning og menneskers sundhed samt luft. Hvis ændringen af standardvilkårsbekendtgørelsen ikke gennemføres, skal BAT-konklusionerne for korn- og foderstofvirksomheder (alligevel) implementeres i de respektive miljøgodkendelser af den godkendende myndighed, blot uden den hjælp til myndighedens sagsbehandling, som standardvilkårsbekendtgørelsen giver.

De foreslåede ændringer i relation til krematorier vurderes samlet set ikke til at føre til en væsentlig indvirkning på befolkning og menneskers sundhed samt luft. Det vurderes, at anvendelsen af elovne vil give anledning til mindre udledning af CO₂ og NO_x, og andre forurenende gasser og stoffer. Der vil blive fastsat emissionsgrænser for dioxiner og furaner og udledningen af disse stoffer vil fremover skulle måles og dermed give bedre viden om emissionerne.

8.3 Overflade- og grundvand samt jord

Indarbejdelsen af de foreslåede ændringer i standardvilkårsbekendtgørelsen for de omfattede korn- og foderstofvirksomheder vurderes ikke at have betydning for overflade- og grundvand samt jord. Hvis ændringen af standardvilkårsbekendtgørelsen ikke gennemføres, skal BAT-konklusionerne for korn- og foderstofvirksomheder (alligevel) implementeres i de respektive miljøgodkendelser af den godkendende myndighed, blot uden den hjælp til myndighedens sagsbehandling, som standardvilkårsbekendtgørelsen giver.

De foreslåede ændringer for krematorier vurderes samlet set ikke til at føre til en væsentlig indvirkning på overflade- og grundvand samt jord. Det vurderes, at anvendelsen af elovne vil give anledning til mindre udledning af CO₂ og NO_x, og andre forurenende gasser og stoffer, og dermed bl.a. en mindre deposition til vandområder. Der vil blive fastsat emissionsgrænser for

dioxiner og furaner og udledningen af disse stoffer vil fremover skulle måles og dermed give bedre viden om emissionerne.

9. Miljøvurdering

9.1 Prioritering, valg og metode

Miljøvurderingen foretages på baggrund af en vurdering af effekten ved at opretholde standardvilkårsbekendtgørelsen, sænke temperaturkravet i efterforbrændingskammeret på krematorier for at muliggøre udskiftning af krematorieovne til elektriske krematorieovne og for korn- og foderstofvirksomheder sikre implementering af ændret IE-direktiv. Vurderingen er gennemført ud fra viden om, at standardvilkår i dag skal anvendes i miljøgodkendelser, jf. godkendelsesbekendtgørelsen, og ud fra Miljøstyrelsens kendskab til de omfattede virksomheder, gældende miljøregulering for virksomhederne og miljømyndigheders forvaltning. Miljøstyrelsens viden bygger blandt andet på fund i Danmarks Miljøadministration (DMA).

Det er forudsat, at standardvilkårsbekendtgørelsens vilkår anvendes af miljømyndighederne som fastlagt i godkendelsesbekendtgørelsen, hvor vilkår kun undtagelsesvis kan ændres, men dog skal skærpes hvor lokale forhold tilsiger det. Miljøvurderingen omfatter de forhold som kan påvirkes af standardvilkårsbekendtgørelsen, som er vilkår om indretning og drift, luftforurening, affald, beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand samt egenkontrol. Derimod indeholder bekendtgørelsen ikke standardvilkår om udledning af spildevand til recipient og om støj, hvorfor godkendelsesmyndigheden skal supplere miljøgodkendelsen med relevante vilkår i overensstemmelse med godkendelsesbekendtgørelsen, diverse vejledninger fra Miljøstyrelsen og på baggrund af forvaltningsretlige regler.

Der kan ikke meddeles miljøgodkendelse med mindre godkendelsesmyndigheden har vurderet at virksomheden kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. miljøbeskyttelseslovens kapitel 1, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 18, punkt 2.

Miljøvurderingens fokus er lagt på at beskytte mennesker mod luftforurening, beskyttelse af flora og fauna samt at forbygge forurening af recipienter som overfladevand, grundvand og jord, da disse påvirkninger og forhold er de mest betydende for de virksomheder, som er omfattet af standardvilkårsbekendtgørelsen. Det er dog kun et mindre antal af virksomhederne som bidrager med væsentlig luftforurening.

Miljøvurdering i forhold til menneskers sundhed (luft) har overvejende været baseret på luftkvalitetsdirektivet og Miljøstyrelsens regler om luftforurening. Der har ikke været væsentlige udfordringer i forhold til at foretage vurderingen.

Miljøvurdering i forhold til biologisk mangfoldighed, flora og fauna er foretaget på baggrund af EEA's seneste rapport "State of nature in the EU" rapport (2020) og NOVANA rapporter om naturens tilstand afgivet som led i det danske overvågningsprogram NOVANA. Der har ikke været væsentlige udfordringer i forhold til at foretage vurderingen.

Miljøvurderingen i forhold til overflade- og grundvand hhv. er foretaget på baggrund af HEL-COM og havstrategiens basisanalyse og oplysninger i vandområdeplanerne. Der har ikke været væsentlige udfordringer i forhold til at foretage vurderingen. I forhold til grundvand er miljøvurderingen overvejende foretaget på baggrund af grundvandsdirektivet og kommunernes særlige forpligtigelse til at beskytte grundvandet i deres planlægning samt bekendtgørelsens hjemmel, der sikrer, at kommunerne kan skærpe de generelle krav, der skal sikre beskyttelse

af grundvand, hvor dette måtte være nødvendigt. Der har ikke været væsentlige udfordringer i forhold til at foretage vurderingen.

Miljøvurdering i forhold til forurening af jord er foretaget på baggrund af nøgletal fra Danske Regioner og data om forurenede lokaliteter på Danmarks Arealinformation samt på baggrund af Miljøstyrelsens generelle viden om virksomheder omfattet af standardvilkårsbekendtgørelsen og deres risiko for forurening af jord. Der har ikke været væsentlige udfordringer i forhold til at foretage vurderingen.

Det vurderes, at der ved ændringernes gennemførelse ikke er behov for afværgeforanstaltninger i øvrigt.

9.2 Overvågning

Overvågning af effekten på natur og miljø af standardvilkårsbekendtgørelsen vil blive håndteret som del af det nationale overvågningsprogram NOVANA. Det danske natur- og miljøovervågningsprogram har til formål at tilvejebringe viden om natur- og miljøtilstanden i Danmark. Denne viden er en del af forvaltningsgrundlaget for den danske natur- og miljøpolitik og beslutningsgrundlaget for miljøpolitiske initiativer. Data fra programmet indgår også i dokumentationen af effekterne af forvaltningsmæssige initiativer på natur- og miljøområdet.

Målet med NOVANA er dels at skabe et nationalt overblik over natur- og miljøtilstanden i Danmark, og dels blandt andet at overvåge udledning af spildevand fra punktkilder til ferske og marine vandområder, som påvirker vandmiljøet med bl.a. organisk stof, næringsstoffer og miljøfarlige forurenende stoffer. I delprogrammet undersøges det, om udvalgte stoffer er til stede i spildevand fra punktkilder, når spildevandet ledes ud i det omgivende miljø (vandløb, sø eller hav). De punktkilder, som overvåges i forbindelse med delprogrammet, omfatter renseanlæg, regnbetingede udledninger (RBU), spredt bebyggelse, industri med særskilt udledning og akvakultur.

Som en del af NOVANA indgår Overvågningsprogrammet for luftkvalitet i danske byer. Programmet, som udføres af DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) ved Aarhus Universitet, er baseret på målinger ved ni målestationer placeret i de fire største danske byer samt ved to baggrundsmålestationer uden for byerne og en station i et forstadsområde. Disse måleresultater suppleres med resultater fra modelberegninger udført med DCE's luftkvalitetsmodeller. Formålet med programmet er at overvåge luftforurening af betydning for sundhed i overensstemmelse med EU's luftkvalitetsdirektiver.

NOVANA-programmet muliggør dermed en løbende overvågning af udviklingen både i naturområder og i den humane eksponering.

Miljøstyrelsen
Lerchesgade 35
5000 Odense C

www.mst.dk